

med fideordnede grove Forseelser, som kunne gjøre hans Afsted uønskelig, for Exempel det, at han ikke har den Gave at kunne bibringe Børnene Kundskab af nogen sær Betydning. Det er jo uhyre ubehagelige Ting for Forældrene at se, at deres Børn Dag efter Dag og Aar efter Aar spille Liden, uden at lære Noget, og noget Saa-dant har været Tilfældet. Jeg kjender et Par saadanne Tilfælde i den Kreds, hvor jeg er kjendt, og jeg tvivler ikke om, at noget lignende kan paavises omkring i Landet. Men, naar saadanne Grunde ligge for, og $\frac{4}{5}$ eller $\frac{3}{4}$ af Beboerne — thi jeg tilstaar, at det er for Meget at for-dre, at det skal være $\frac{4}{5}$ — forlange, at Læreren skal afstediges, da bør det ske. Dette være nu, som det vil, jeg vil i det Mindste gjøre nogen Fordring paa, at det skal være let tilgængeligt at faae en Lærer fjernet; men, naar Grunde af denne Art ere tilstede, saa fordrer jeg ved et nyt Lovarbejde som dette, at det skal gjøres, muligt for Skolebestyrelsens Beboere at kunne blive af med en Lærer, som for deres Dine viser sig ikke at være ifikket til at være Lærer. Dette var, hvad Kaldelsen og Afstedigelsen angaar.

Jeg kommer nu til at omtale Tilsynet med et Par Ord, og jeg skal da sige, at med Hensyn dertil samstemmer jeg fuldstændig med, jeg tror, det var det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds, men det er vel ingen Fornærmelse at sige med det ærede præstelige Medlem (Lund). Dette ærede Medlem havde Betæneligheder ved det foreslaaede Tilsyn, og det har jeg ogsaa, uden at jeg derfor absolut tør modsætte mig det. Jeg indser meget godt, at det er nødvendigt at have et Tilsyn med Skolerne, men om den Institution, som man vil opstille her, er bedre, end hvad vi have i Forveien, er det jo vanskeligt at have nogen Mening om. Dersom jeg kunde komme til den Overbevisning, at den var bedre, end hvad vi hidtil have havt, saa vilde jeg gaa ind derpaa til Trods for de mange Henge, som det koster; men jeg har paa dette Punkt stor Betænelighed ved at tro, at det Udbytte, som vi kunne faae af Skoleinspektorsinstitutionen, vil staa i et passende Forhold til, hvad den vilde komme til at koste. Det maa de Herrer forlade mig, saaledes ser jeg Sagen i Mejslikket, men det er jo muligt, at jeg ser feil. Smidlertid har jeg ikke hørt Noget udtale sig, som jeg bedre samstemmer med i dette Stykke, end det ærede Medlem, jeg nævnte. Den ærede Minister ansførte som en Indvending imod det nuværende Tilsyn, at det havde saa meget Andet at tage vare. Det kan gjerne være; men jeg skal ikke negte, at for mig staa det ikke saaledes; jeg veed ikke, at Præster og Provster hove saa overordentlig Meget at hysle med, at de ikke kunne faae Tid til at føre det fornødne Tilsyn med Skolerne. Der maa dog være Ting af saadan Betsaffenhed, at man kunde fritage dem

derfor, saa at man satte dem istand til at føre Tilsyn. Derfor vil jeg ikke sige, at de skulle føre det; men man har dem jo dog paa Stedet, og derfor forekommer det mig, at man kan have Tilsynet gennem dem for en billigere Pris. Jeg tror ikke, at det nye Tilsyn, som skal staves ved Skoleinspektører, vil blive synderlig anderledes end det, der udøves gennem Provster og Præster; naar undtages, at de flittigere vilde besøge Skolerne. Men det Samme kunde jo paa-lægges det Tilsyn, man nu har, vel at mærke, hvis det kan opdages, at de kunne faae Tid dertil. Jeg siger dette næsten ironisk, thi Præsterne have saa god Tid, som vel tænkes kan.

Dette er i saa korte Udtryk, som det har været mig muligt, mine Anker mod Lovforslaget. Sed slutter med at bemærke, at jeg med største Fornøielse skal arbejde videre paa dette Grundlag. Jeg betragter det ikke som absolut ubrugeligt, det kan jo undergaa de Forandringer, jeg nu har peget paa, og flere andre. Naar jeg ikke vidt-løstigere vil udtale mig, saa er det, fordi der er saadet saa mange Udtalelser tidligere, til hvilke jeg slutter mig, og det er ifølge disse sandsynligt, at der vil komme adskillige Ændringsforslag frem. Naar den ærede Minister ikke altfor meget vil modsætte sig, hvad der er fremkommet fra de forskjellige Sider, saa haaber jeg, at der endog i denne Session kan komme et Lovarbejde ud. Jeg vil ikke slutte med at sige, at jeg hilser det med meget stor Glæde, det skal man være varsom med overfor et saa vigtigt Lovarbejde som dette; det kan man først gjøre om nogle Aar, naar man ser, at det virker hel-digt. Det er vanskeligt selv for den ivrigste, jeg havde nær sagt Ailbeder af Lovforslaget, saaledes som det foreligger, at have en Mening om, hvorledes det kan virke i Livet. Derfor vil jeg tage det med den fornødne Ro, som man siger, og ikke hilse det med saa stor Varme, selv om det skulde faae de Ændringer, jeg har talt om, idet jeg, som sagt, erkjender, at det er vanskeligt, naar man gaar over fra det gamle til det nye System, paa Forhaand at vide, hvorledes dette vil komme til at virke.

Maa jeg endnu med et Par Ord omtale Fristolen, dog ikke fordi jeg vil opholde mig læn-gere derved. Der er gjort det ærede Medlem fra Bogenfse (Berntsen) endel Bebreidelser. Det finder jeg urigtigt, og det kan jeg saa meget bedre sige, som det er de Herrer bekjendt, at jeg ikke er Fri-stolemand. Ivertimod, jeg er Statsstolemand, eller, om man vil, Kommunestolemand, da det er mere moderne. Man er nær ved at blive mis-forstaaet, naar man siger, at man er Statsstole-mand — det lægger jeg nu ikke Vægt paa; thi Statsstolemand og Kommunestolemand anser jeg for Et og det Samme. Der blev gjort det nævnte ærede Medlem Bebreidelser for hans Ud-talelser igaar, men det er efter min Mening ikke